

OECD *Multilingual Summaries*

Society at a Glance 2016

OECD Social Indicators

Summary in Polish

Przeczytaj całą publikację pod adresem: [10.1787/9789264261488-en](https://doi.org/10.1787/9789264261488-en)

Spółeczeństwo w skrócie 2015

Wskaźniki społeczne OECD

Streszczenie w języku polskim

W 2015 roku 15% młodych mieszkańców OECD, czyli ok. 40 milionów ludzi, nie pracowało, nie doskonaliło swoich umiejętności zawodowych ani nie pobierało nauki (tzw. grupa NEET, ang. not in employment, education or training). Ponad dwie trzecie z nich nie poszukiwało aktywnie pracy. Całkowity dochód brutto, który populacja NEET mogła wygenerować w 2014 roku jest szacowany na ok. 360-605 mld USD, co odpowiada 0,9-1,5% PKB całego obszaru OECD. Ponadto niepewna praca i przychody sprawiają, że młodzi ludzie z większą trudnością robią kolejne, tradycyjne kroki ku dorosłości, przez co są rozczarowani i zniechęceni. Może to poskutkować poważnymi, długoterminowymi konsekwencjami w kwestii zdrowia, płodności oraz przestępczości, a także ewentualnie zagrozić spójności społecznej. Pomoc młodzieży w podjęciu dalszej edukacji lub pracy jest więc głównym celem agendy polityki OECD, zgodnie z ustalonym przez grupę G20 celem zmniejszenia o 15% do 2025 roku liczby młodych osób o niskich kwalifikacjach, NEET oraz pracujących w szarej strefie.

Od 2007 roku jedno stanowisko pracy na dziesięć zostało zlikwidowane.

W latach 2007-2014 zlikwidowano prawie co dziesiąte stanowisko pracy objęte przez osobę poniżej 30 roku życia. W Hiszpanii, Grecji i Irlandii liczba młodzieży pracującej spadła o połowę. Konsekwencje likwidacji stanowisk ponoszą głównie młodzi ludzie kończący edukację na poziomie średnim I stopnia. Pomimo zaś, że w niektórych państwach udało się przywrócić poziom zatrudnienia młodych osób do poziomu sprzed kryzysu, zwrot ten był zbyt słaby, aby w znaczący sposób polepszyć perspektywy młodzieży w wielu krajach.

Młodzież o niskich kwalifikacjach znajduje się w szczególnie delikatnej sytuacji.

Młodzi ludzie o wykształceniu co najwyżej średnim I stopnia stanowią 30% grupy NEET i są narażeni na bezczynność (NEET) trzy razy bardziej niż osoby z dyplomem uczelni wyższej. Słabe kwalifikacje nie oznaczają jednak jedynie dyplomów; młodzi ludzie z niskimi umiejętnościami czytania, pisanie i liczenia częściej należą do populacji NEET, co wskazuje na wagę wysokiej jakości edukacji alternatywnej oraz ścieżek rozwoju dla osób wcześniej porzucających naukę.

Młode kobiety często trafiają do grupy NEET ze względu na pełnione funkcje opiekuńcze.

Kobiety są w większym stopniu narażone na przynależność do populacji NEET, zwłaszcza w ujęciu długoterminowym. Wiele młodych kobiet opiekuje się dziećmi lub innymi członkami rodziny w domu, co

sprawia, że ich ryzyko trafienia do grupy NEET jest o 1,4 raza wyższe niż w przypadku młodych mężczyzn. Dla samotnych rodziców pogodzenie opieki nad dziećmi z zatrudnieniem lub dalszą edukacją jest szczególnie trudne. Aby polepszyć perspektywy zawodowe młodych kobiet, kluczowa jest poprawa przystępności rozwiązań opieki nad dziećmi.

Część osób należących do grupy NEET cierpi ze względu na trudności innego typu.

Młodzi ludzie, którzy mają trudności na innych polach często są bardziej narażeni na trafienie do grupy NEET. Osoby urodzone za granicą należą do populacji NEET o 1,5 raza częściej niż młodzież rodzima, zwłaszcza jeśli nie mówią oni w języku miejscowym i są nisko wykwalifikowani. Młodzi ludzie, których rodzice posiadali niski poziom wykształcenia lub nie pracowali także są bardziej narażeni na bezrobocie lub bierność na rynku pracy. Dowodzi to międzypokoleniowej transmisji trudności. W grupie NEET nadreprezentowane są także młode osoby z problemami zdrowotnymi.

Większość młodych ludzi nigdy nie należała do grupy NEET, jedna piąta populacji NEET jest jednak długotrwale bezczynna.

Wśród wybranych krajów poddanych badaniu ponad połowa młodych ludzi nie należała do grupy NEET w ciągu ostatnich czterech lat. Inni przebyli krótkie okresy bezczynności, które były częścią udanego przejścia z etapu edukacji na rynek pracy. Jedna piąta ogółu młodzieży spędziła jednak ponad rok jako NEET - dla nich okres bez pracy i uczenia się nie był przejściowym doświadczeniem, lecz trwałym stanem. Kraje silnie dotknięte przez kryzys odnotowują wyższy odsetek młodzieży długotrwale należącej do NEET. Kobiety, osoby nisko wykwalifikowane oraz młodzież z problemami zdrowotnymi także są bardziej narażeni na długotrwały okres bezczynności.

Populacja NEET charakteryzuje się niższym poczuciem szczęścia i zaufania oraz mniej interesuje się polityką.

Przynależność do grupy NEET może wpływać na poczucie szczęścia młodych ludzi, sprawiać, że będą czuć się oni wykluczeni oraz zagrożeni spójności społecznej. Młodzi ludzie z grupy NEET wykazują niższy poziom satysfakcji z życia oraz zaufania wobec innych niż ci, którzy do niej nie należą. Są oni także mniej zainteresowani polityką i bardziej skłonni do myślenia, że to do obowiązków państwa należy zaspokajanie potrzeb obywateli.

Pomoc skierowana do młodych ludzi jest słabsza.

Osobom wcześniej porzucającym naukę szkolną oraz młodzieży o nieregularnej historii zatrudnienia często nie udaje się spełnić warunków do otrzymania wsparcia finansowego z systemu ubezpieczeń. Jedynie ok. 30% wszystkich niepracujących młodych ludzi otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych, podczas gdy pomocą tą objętych jest ponad 40% osób szukających pracy powyżej 30 roku życia. Opieka społeczna jest także mniej skuteczna w kwestii zwalczania ubóstwa wśród młodzieży - 40% młodych ludzi, którzy mieliby przychody poniżej progu ubóstwa otrzymuje pomoc publiczną, podczas gdy w grupie osób powyżej 30 roku życia odsetek ten wynosi 50%. W przybliżeniu bieda dotyka jedną młodą osobę na osiem, a wskaźniki ubóstwa są wśród młodzieży wyższe niż w przypadku osób w podeszłym wieku.

Zwalczanie zjawiska wczesnego porzucania edukacji jest kluczowe.

W ciągu ostatnich dziesięciu lat w krajach OECD zmniejszył się odsetek młodych ludzi, którzy porzucają edukację bez dyplomu szkoły średniej. Tym niemniej w grupie młodych ludzi od 25 do 34 roku życia co szósta osoba - w szczególności mężczyźni - ciągle nie uzyskała wykształcenia średniego. Aby ogół młodych ludzi posiadał wykształcenie średnie, konieczne jest wprowadzenie wszechstronnego wsparcia - analiza frekwencji szkolnej pozwalająca wychwycić znaki ostrzegawcze, które mogą doprowadzić do porzucenia edukacji; rozwiązywanie problemów społecznych i zdrowotnych uczniów oraz tworzenie zajęć pozaszkolnych, które zwiększą ich zaangażowanie i motywację.

Wysokiej jakości kształcenie i szkolenie zawodowe może pomóc w przejściu ze szkoły na rynek pracy.

Kształcenie i szkolenie zawodowe (VET; ang. vocational education and training) to cenna alternatywa dla edukacji szkolnej. Przygotowuje ona młodych ludzi do wejścia na rynek pracy i odpowiedzi na zapotrzebowane przez pracodawców umiejętności. Praktyczna część kształcenia i szkolenia zawodowego powinna być oparta o realia pracy zawodowej, najlepiej w postaci praktyk w firmach umożliwiającym wczesne zapoznanie się młodych ludzi z pracodawcami. Część programów może okazać się wyjątkowo atrakcyjna i korzystna dla młodzieży, która przedwcześnie porzuciła naukę. Poprzedzające praktyki kursy mogą pozwolić zaś nadrobić zaległości w kwestii niezbędnych do pracy umiejętności pisania, czytania i liczenia oraz umiejętności społecznych.

Starannie dopasowane programy są niezbędne, aby zachęcić populację NEET do powrotu do aktywności.

Aby zapobiec zjawisku długotrwałego bezrobocia, świadczące pomoc podmioty publiczne powinny dotrzeć do grupy NEET. Instytucje zajmujące się zatrudnieniem i pomocą socjalną oraz ośrodki pozarządowe mogą pełnić kluczową rolę w zachęceniu bezczynnej młodzieży do powrotu do aktywności. Po zarejestrowaniu każdej młodej osoby dokładne określenie jej profilu może pomóc w zapewnieniu adekwatnej do celu pomocy oraz, dzięki dokładnemu dopasowaniu działań do konkretnego młodego człowieka, pozwoli zmniejszyć koszty. Wiele osób z populacji NEET wymagałoby zaledwie niewielkiej pomocy, aby znaleźć pracę, skuteczne programy skierowane do młodzieży z ciężkimi lub licznymi barierami są jednak zazwyczaj kosztowne i intensywne. Najbardziej obiecujące programy łączą edukację szkolną i szkolenia praktyczne z doradztwem, wsparciem psychologicznym i pomocą w kwestii mieszkaniowej. Biorąc pod uwagę zwiększenie potencjalnych zarobków oraz zmniejszenie zachowań o charakterze przestępczym, część z nich okazała się opłacalna.

© OECD

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org, faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights

Przeczytaj pełną wersję w języku angielskim w iBibliotece OECD!!

© OECD (2016), *Society at a Glance 2016: OECD Social Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264261488-en